

SPIS TREŚCI

Uwagi wstępne	5
Rozdział I. Społeczno-polityczne i oświatowe przesłanki powstania i ewolucji Towarzystwa Czytelni Ludowych	9
1. Narastanie tendencji antygermanizacyjnych i narodowych w okresie zaboru pruskiego	9
2. Powstanie oraz warunki rozwoju TCL w latach 1880—1939	20
3. Kierunki pracy i zasięg terytorialny TCL	32
4. Oblicze ideowo-polityczne TCL	41
Rozdział II. Organizacyjne i materialne podstawy funkcjonowania Towarzy- stwa Czytelni Ludowych	47
1. Ewolucja struktury organizacyjnej i terenowej w latach 1880—1939	47
2. Podstawy materialne funkcjonowania TCL	63
Rozdział III. Profil oświaty pozaszkolnej Towarzystwa Czytelni Ludowych	70
A. Działalność biblioteczno-oświatowa TCL w latach 1880—1939	70
1. Podstawy działalności biblioteczno-oświatowej	70
a. Działalność edytorska oraz drogi i sposoby zdobywania książek	70
b. Zasady doboru i selekcji książek do katalogów	75
c. Organizacja dystrybucji książek i wymiany księgozbiorów	83
d. Działalność instruktazowo-szkoleniowa obejmująca bibliotekarzy	87
2. Rozwój form działalności bibliotecznej	93
a. Wypożyczalnie	93
b. Zasady zakładania wypożyczalni i wyboru bibliotekarza	100
c. Czytelnie	107
3. Problematyka rozwoju czytelnictwa książek	112
a. Problemy ilościowego rozwoju czytelnictwa	113
b. Poczytność działów bibliecznych katalogów	117
c. Poczytność książek	121
d. Czytelnicy w bibliotekach TCL	124
B. Rozwój głównych form upowszechniania wiedzy i kultury	127
1. Wykłady i odczyty	128
2. Wieczornice	139
3. Przedstawienia amatorskie	143
4. „Czytanki” — publiczne czytanie literatury	147
5. Uniwersytety ludowe	150
a. Powstawanie idei uniwersytetów ludowych w okresie zaborów	150
b. Koncepcja uniwersytetów ludowych w okresie międzywojennym	153
6. Wystawy książek i prac artystycznych	162
7. Muzealnictwo rodzime (regionalne)	167
8. Kino oświatowe	171
Rozdział IV. Rola Towarzystwa Czytelni Ludowych w kształtowaniu świado- mości narodowej i emancypacji społeczno-oświatowej społeczeństwa pol- skiego	175

A. Narodotwórcza funkcja TCL w okresie zaborów	175
1. Problematyka narodotwórcza w warunkach zaboru pruskiego	175
2. Treść i zakres funkcji narodotwórczej w ujęciu działaczy TCL	179
3. Walka o istnienie i możliwości rozwoju TCL płaszczyzną kształtowania się postaw narodowych i patriotycznych	184
4. Rola książki w kształtowaniu świadomości narodowej	189
B. Kulturotwórcze i edukacyjne zadania TCL w okresie międzywojennym	197
1. Działalność TCL w zakresie realizacji celów narodowych	197
2. Pedagogiczne i oświatowe aspekty pracy TCL	200
3. Kierunki kulturowej działalności TCL	203
Uwagi końcowe	206
Wykaz skrótów	209
Indeks nazwisk	210
Summary	214
Zusammenfassung	216